

toliških delih Bavarske.

Program in delo.

Bavarska kmetijska zveza ima namen, da kmetijski stan ohrani krščanskega, domoljubnega in gospodarsko-močnega.

S svojega krščanskega temelja presoja Bavarska kmetijska zveza vsak zakon, ali se ujema s krščanskimi načeli ali ne; s krščanskega stališča očlono zahteva, da se ohranijo verske občinske šole. Za kmetijstvo zahteva izdatno državno pomoč. Zemljiški davek se naj zmanjša, Kmetijski pridelki se naj dobavljajo državnim zavodom naravnost. Vmesna kupčija se naj izloči. Izgradi se naj kmetijsko zavarovanje. Z izdatki za vojaštvo se naj štedi. Kmetijska posest se ne sme spreminjati v veleposest. Ravnotako se mora zabraniti razkosavanje kmetij. Varstvena carina za kmetijske pridelke se naj da kmetom odškodnina iz državne blagajne.

Toda Bavarska Kmetijska zveza ne pričakuje vse pomoči le od države — ampak povdarja ravno tako močno tudi samopomoč, posebno potem združništva. Zdrušno samopomoč je prav izborna izvedla. Njena Zdrušna zveza v Regensburgu je imela L. 1916-17 nad 300 uradnikov, nad 50 skladišč, in nad 1 milijardo mark prometa. Dobavljala je vse važnejše kmetijske potrebine: gnoj, stroje, semena, krmo itd. Ustanovila je štiri zimске kmetijske šole, kmetijske nadaljevalne tečaje, štiri gospodinske šole. Svoje članove počenja z brezplačnim pravnim zastopstvom, s posredovanjem služb, z nasveti. Med vojsko je ustanovila vojnogospodarski oddelček, ki je dajal poslušila v vseh vprašanih vojnega gospodarstva, zadevajanih kmetijstvo.

Organizacija.

Bavarska Kmetijska zveza sestoji iz sedmih okrajnih Kmetijskih zvez, ki so v svojih krajevnih zadevah samostojne, za skupne naloge pa nastopajo združeno. Podrobna organizacija je izvedena tako: Člani ene vasi ali občine tvorijo krajevno podružnico, ki jo vodi krajevni načelnik. Podružnice sodnega okraja so združene v okrajne organizacije z okrajnim načelnikom. Vse okrajne organizacije skupaj tvorijo okrajno Kmetijsko zvezo. Vsako izmed sedmerih okrajev vodi odbor, sestojč iz načelnika in dveh podnačelnikov, dveh tajnikov in blagajnika. Občni zbor okraja jih voli na 3 leta. V važnih zadevah stoji odboru ob strani širši odbor, sestojč iz vseh okrajnih načelnikov. Zvezne pesle vodi načelnik in po njegovem navodilu okrajni tajnik.

Sedem okrajnih Kmetijskih zvez je združenih v deželno Bavarsko Kmetijsko zvezo. Načelstvo (imenovano deželni odbor) sestoji iz sedmih okrajnih načelnikov, njih namestnikov in prvih okrajnih tajnikov. Predsednik deželne Kmetijske zveze je eden izmed 7 okrajnih načelnikov, vsako leto drug. Zvezne pesle vodijo ravnatelji.

Vsako okrajno ima svoje posebno tajništvo, v Regensburgu pa je osrednje tajništvo celokupne Kmetijske zveze.

Celotna organizacija ima dve centrali ali središči: Prva vodi organizacijo in agitacijo, daje pojasnila v pravnih in zavarovalnih zadevah, skrbi za pouk s predavanji in knjižicami. Druga, „Osrednja gospodarska zadruga“ (po naše: Gospodarska, oz. Zdrušna zveza), je poslovna centrala za skupen nakup in prodajo.

Organizacija Bavarske Kmetijske zveze je vzor, po katerem so izvedle svojo organizacijo Kmetijske zveze na Tirolskem, Gornje- in posebno lepo na Nižje-Avstrijskem.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naš kralj Aleksander se se vedno zdravi na Francoskem, kamor se odpravlja tudi naš ministrski predsednik, da sporočita kralju, kako je kaj v naši kraljevini. Sedaj pravijo, da se bo vrnil Aleksander nekako v sredini meseca oktobra in potem bo sklican parlament. Poleg ministrskega sveta zborujeta v Beogradu zakonodajni odbor in finančni odsek, ki proučuje od raznih ministrov predloženi državni proračun. Ob albanski meji se doigravajo dan na dan spopadi med našimi četami in

albanskimi. Albanci so odposlali proti naši meji 3500 mož, ki so tuji potisnili nazaj naše obmejne predstraže. Upamo, da bo naše vojaštvo storilo svojo dolžnost napram roparskim Albancem, ki neprestano vznemirjajo naš obmejne kraje.

Madžarska. Madžari vedno še niso izpraznili Zapadne Ogrske, katero bi morali po mirovni pogodbi odstopiti Avstrijem. Antanta in Čehoslovaška pritiskate Madžare na odstop, a ti se zvijajo in imajo vedno nove vzroke, da se drže v ozemlju, ki pripada Avstriji.

Na Čehoslovaškem so dobili novo vlado.

Turki so Grke zopet tako na klestil, da so ti v divjem pobegu pred turškimi četami, ki zasledujejo grške zalce.

„Dobrote“ sedanje vlade.

To bi jim dišalo! Pašič-Pribičevićeva vladna kompanija tudi ve, da mora prej ali slej priti do novih volitev in je radi tega v velikih skrbih. Najrajši bi za vsakega volilca najela po enega policaja, pandurja ali donskega kozaka in Wranglovega oficirja, da bi volilčeve roke potisnil v pravo volilno skrinjico. Ker pa to le ne gre, skuša uveljaviti prav posebno nazadnjaški volilni zakon — to je starosrbski, ki „guta“ ali požira manjšine. To gre pa takole: Stranka, ki dobi največ glasov, bi naj imela kar dve tretini vseh mandatov, ki odpadejo na skupno število glasov v celi državi. Za današnji propadajoči režim bi bil to lep izhod iz velike zagate. Zato se že sedaj na vse kriplje prizadevajo, da razpredejo radikalno stranko po celi državi. Če bo vlada skušala postaviti ta nazadnjaški volilni zakon, se lahko pripravi na hud in odločen odpor na Hrvaškem in v Sloveniji.

Kaj že imamo od centralizma. Enak zakon in enotne postave so nam obetali in mogoče so se tedaj še naši navneži, ki so mislili, da gre to tako čez noč. Danes jih ne bo več, kar se postavlja tiste, je ostalo vse pri starem. Slovenija in Dalmacija imata še vedno avstrijsko zakonodajo, Hrvaška, Slavonija z Vojvodino ogrsko, Srbija svojo in Crnagora zopet svojo, vsi pa povrh še ustavo in razne izjemne zakone, ki rastejo, ko gobe po dežju. O ustavnih določilih se sodniki in policaji prerekajo med seboj, ali je to in ono ustavno ali ni, izjemne zakone pa itak vsak drugače razlaga in veljajo tudi samo za tiste, ki ne pripadajo vladnim strankam. Te se priiska po vseh mogočih postavah, radikalni, policajdemokrati s svojimi priveski pa uživajo res pravo svobodo, ker so postali edini narodnjaki in državotvorci, dočim je vse drugo „separatist“ ali celo protidržavni element.

Ze zopet pripravljajo nekaj za davkoplačevalce! Naš parlament je že presneto dolgo na počitnicah. Sedaj se govori, da mislijo zbornico sklicati tako enkrat krog 20. oktobra. Prvič, ko se zopet sestanejo naši poslanci, bodo sklepali o povišanju poslanskih dnevnic, ker je baje v Beogradu velika draginja in je več poslancev vložilo na predsedstvo zbornice prošnje o zvišanju poslanskih dnevnic. Dnevni-ce nameravajo zvišati tako-le: od 120 do 150 dinarjev ali 600 K dnevno. Oni poslanci pa, ki so člani zakonodajnega odbora pa bodo poleg poslanskih dnevnic dobivali še 50 dinarjev dnevno, torej 200 dinarjev ali 800 K. Kako bodo že itak preobloženi davkoplačevalci zmogli to novo breme, je pa drugo vprašanje. Volilci pa si naj zapomnijo, da se bodo zvišale poslancem dnevnic pod samostojno vlado, ki se bori za žepno pravdo slabostojnih poslancev.

Iz jugoslovan. kasarne.

Kaj vse zna marib. vojaštvo! Med oficirji mariborske garnizije se je razpasla čudna razvada, da ne poznajo ali nočejo poznati dragocenosti vinogradnih nasadov. Baš v času, ko je grozdje mehčalo in sedaj, ko je trgalev, so začeli prirejati dneve in nočne vaje po vinogradih s celimi strojnimi oddelki in celo konji. Vojaštvo mariborskega pešpolka št. 45 je 23. t. m. naskočilo vzorno obdelan vinograd g. Korberja v Lajtersbergu. Skoda je

cenila cenilna komisija nad 5000 K. Kot g. Korberja je vojaštvo poškodovalo še vinograde: mariborskega g. Leyrerja v Košaku, g. Kokošineka v Lajtersbergu, gospe vdovice Baumann v Počehovi in samostojnega Robiča v Pekrah pri Limbušu. Smo že večkrat svarili mariborsko vojaško oblast, da ne sme prirejati vojaških vaj po vinogradih, a vse zamanj. Zadevo upostojenja vinogradov od strani vojaštva že imajo v rokah naši poslanci.

Poslanci Slov. ljudske stranke so vložili na beograjsko vlado odločen protest proti temu, da ima vojaštvo sedaj pred trgovijo vaje po vinogradih. V mariborski okolici so vojaki napravili ogromno škodo. Naši poslanci zahtevajo, da se krivici pošteno kaznuje, škoda pa prizadetim do cela povrne.

Naši vojaški nabori so prinesli občinam novo centralistično darilo, da namreč pri naborih ne služijo več vojaki za pisarje, ampak da se za ta posel najmejo civilisti, ki jih morajo občine plačati. Komu tu ne zavre kri v žilah? Toliko milijonov nas stane vojaštvo in vsakdo ve, da se nikjer ne pase tako lenoba, kakor pri vojaki; le glej jih pri delu, kako tratijo čas in naš denar. Zdat pa potrebujejo še civiliste za pisarje? Župani so ogorčeni radi novih nepotrebnih bremen, ki se nalagajo s tem občinam. Le tako naprej, gospodje demokratje, ljudstvo bo vsaj prej spoznalo pogubnost vašega centralizma!

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini.

Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušnjač, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestane županov, občinskih odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Naši shodi.

Naši shodi. Pri Sv. Emi se je vršil v nedeljo, dne 25. t. m. ob številni udeležbi lepo uspeli shod KZ oz. SLS. O gospodarsko-političnem stanju v naši državi je poročal urednik Golob. Zborovalci so izvajanjem govornika sledili z zanimanjem. Navzočih je bilo tudi par Hrvatov — radičevcev, ki so se pa vedli mirno in dostojno. Med ljudstvom je opažati veliko mržnjo napram Samostojni kmetijski stranki, ki ni izpolnila pred volitvami danih obljub. Naša krščanska stvar pridobiva povsod na ugledu. — Dne 29. septembra dopoldne se je vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dobro obiskan shod KZ. Poročal je g. poslanec Ivan Roškar, ki je podal zanimivo poročilo o sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. Splošna ljudska zahteva je, da se čimprej napravi red v našem državnem gospodarstvu in da se stre sedanji centralistično-birokratični sistem. To pa je mogoče samo, z novimi volitvami in z revizijo ustave. Po shodu je bil izvoljen okrajni odbor županske zveze za sodni okraj Sv. Lenart. Predsednik je Valentin Klemenčič, posestnik in župan pri Sv. Trojici. Odborniki so: Anton Rop ml., župan v Lormanju, Ivan Muršak, župan v Sp. Voličini, Konrad Rep, župan v Partinju, Vrhnjak Franc, župan v Ilovi, Karl Sumandl, gerent na Velki, Karl Auhl, župan pri Sv. Lenartu, Zupac Franc, župan v Gor. Ročici. Namestniki so: F. Vogrin, župan v Zgor. Ve. Iličini, Kukevec Ivan, župan v Smolincih, Dvoršak Vinko, posestnik v Spod. Porčiču, Faneč Henrik, posestnik v Partinju, Ljudevit Poljanec, pos. v Cogetincih, N. Urbančič, gerent na Ščavnici, Marijan Cezar, posestnik na Stadiki gori in N. Mali, oskrbnik v Zgor. Omureku. Tajnik: dr. Andr. Veble, odvetnik pri Sv. Lenartu, preglednik računov: Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu.

V Kostivnicah se vrši v nedeljo, dne 9. oktobra t. l., po maši shod Kmetijske zveze. Obenem se vrši ustanovitev županske zveze za rogaski okraj. Poročal bo nar. poslanec Vlad. Štefnjak in drugi. Pridite v obilnem številu!

Tedenske novice.

Naš novi pokrajinski namestnik Iv. Hribar se je odpeljal za nekaj dni na posest bivšega avstrijskega nadvojvode Friderika v Belje, kjer se bo udeležil velikega lova na jelene in divje merjasce. Dobrih 70 let ima naš kraljevi namestnik, pa še bo lovil jelene in merjasce. Veleposest v Belju je sedaj državna last in gospodarji na njej kot upravitelj in direktor, ata vseh slovenskih socialdemokratov znani Anton Kristan.

Po Sloveniji se je začela širiti srbska radikalna stranka, v katero je prestopil kot prvi slovenski radikal g. kraljevi namestnik Ivan Hribar. Za kraljevim namestnikom pa so začeli kot pokorni hlapeci smukati med radikale razni uradniki in trgovci, ki so bili še pred par dnevi zagrizeni demokrati. Potaplajočo ladjo zapustijo najprej podgane, potaplajočo demokratsko stranko že zapuščajo sedaj vsi oni, ki so se je poprej držali, kot podgana zelne glave. Veliko se govori in piše, da se bodo spojili s srbskimi radikali naši samostojni, katerim že prede tudi presneto slaba. Naenkrat se bodo našli pod okriljem srbskih radikalov naši slovenski bratci: demokrati in samostojni.

Past samostojnežev! Samostojni poslanci prav pridno pošiljajo našim županstvom velike plakate, na katerih se bere: „V boj za močno in neokrnjeno mariborsko samoupravno okrožje!“ Ta poziv je sestavljen tako zvito, da utegne prevarati marsikatero našega župana. Samostojni bi pač radi izsilili od naših županov izjave za delitev Slovenije v dva dela, dve namestništvu, eno bi imelo sedež v Ljubljani, drugo pa v Mariboru. Naši župani bi na ta način potrdili krivično ustavo. Kaj rabi Slovenija dve namestništvu? Saj imamo itak več kakor dovolj uradov in uradnikov, — saj za uradništvo že itak plačujemo ogromne davke in sedaj bi pa še naj dobili celo vrsto novih uradnikov! — Mi vemo, kam pes tace moli. Naši samostojni in lažidemokrati bi pač na nova mastna mesta kaj radi posadili svoje pristaše, a kmet bi pa naj plačeval še nova bremena. Župani, pozor! Ne dajte se vloviti v zvito nastavljeno past samostojnežev!

Mermolja za verižulke. Kot smo poučeni, je stopil pesniški Mermolja v imenu Samostojne v zvezo z mariborskimi mesarji, da bi z n mi verižil. Na eni strani na sejnih bencih ta zgagar živinorejce, na drugi strani pa mesarje. On sicer ve, da dvoma gospodarjema (mesarju in živinorejcu) ne more služiti, a Mermolja misli, da — ljudstvo ne vidi nič in ne sliši nič. Mermolja si je na nepojasnjen način napolnil žep, njegova stranka je v vladi podpisala neznosno velike davke in sedaj se je zavezala še mesarjem. Saj to ni nobeno čudo, kaj je v vladi minister in mesar Pucelj!

„Lep uspeh“ samostojnega poslanca Ureka. Samostojni Urek se je potegoval pri finančnem ministrstvu demokrata Komanudiju za prosti uvoz gumij. G. finančni ministrski tovariš g. ministra Puclja pa je napodil Ureka, češ, kaj bomo z gumijem, gumi je luksuz (nepotrebna stvar) in mu je naložena na uvoz visoka carina. Iz ravnokar navedenega slučaja lahko uvidimo, koliko veljave in ugleda imajo samostojni poslanci in njihov minister pri svojih vladnih bratih-demokrati.

Srečko Robič v Limbušu je postal zagrizen samostojni petelin. Pri volitvi v cenilno komisijo za mariborsko okolico je bil zaupnik Samostojne v volilni komisiji. Po volitvi je pesniškemu Mermolju in drugim pripovedoval, kateri domnevani pristaši Samostojne so glasovali s Slov. ljudsko stranko. Pri tem se je g. Srečko silno razburjal. G. Robič, le glejte, da vam jeza ne bo škodovala na zdravju!

Županom ptujskega okraja pošilja nekdo pismene pozive, da naj izreče občinski odbor zaupnico okraj glavarju dru. Pirkmaierju radi napadov narodnogospodarske stranke. Dr. Pirkmaier je zvest pristaša JDS gospodov in ni naklonjen naši Kmetijski stranki. Gospodje narodni socialisti pa, večinoma uradniki, obrtniki in učitelji bodo že vedeli, zakaj ga ne marajo in zakaj ga napadajo. Zato svetujemo našim županom, da naj vržejo zaupnice lepo v koš. Go-